

Regionální zákon Lombardie 12. března 2000, č. 17

„Naléhavá opatření ve věci úspor energie při užití venkovního osvětlení a boje proti světelnému znečištění“

(byl zveřejněn v Úředním věstníku regionu Lombardie 30. března 2000, č. 13, čímž vstoupil v platnost)

Čl. 1. Účel

1. Tento zákon, podle toho, co stanoví článek 3, odstavec 3, body 7, 8, 9 Statutu Regionu Lombardie, má za cíl snížení světelného znečištění na území regionu a spotřeby energie z něj odvozené, a v důsledku toho ochranu vědeckého výzkumu a popularizace vykonávané profesionálními astronomickými observatořemi regionálního či provinčního významu nebo jinými vědeckými observatořemi, jakož i udržování ekologické rovnováhy jak uvnitř tak i vně chráněných území přírody.

2. Pro účely tohoto zákona se rozumí světelným znečištěním ovzduší jakákoli forma vyzařování umělého světla, které je rozptýleno mimo oblastí, do kterých je funkčně určeno, a zejména pak, míří-li nad linii obzoru.

Čl. 2. Úkoly Regionu

1. Region podněcuje k úpravě existujících instalací venkovního osvětlení též ve vztahu k zákonům z 9. ledna 1991, č. 9 (Pravidla k uskutečnění Národního energetického plánu: institucionální aspekty, vodní elektrárny a elektrická vedení, uhlovodíky a geotermální zdroje, vlastní produkce a fiskální nařízení) a z 9. ledna 1991, č. 10 (Pravidla k uskutečnění Národního energetického plánu ve věci rozumného užívání energie, energetických úspor a vývoje obnovitelných zdrojů energie) k uskutečnění Národního energetického plánu.

2. Všechny smlouvy vztahující se k veřejnému a soukromému osvětlení musí být v souladu s cíly tohoto zákona.

Čl. 3. Úkoly provincií

1. Provincie:

- a) vykonávají kontrolu nad správným a rozumným užitím elektrické energie pro venkovní osvětlování a zajišťují šíření zásad ustanovených tímto zákonem;
- b) starají se o sepsání a publikování seznamu obcí, na jejichž území existuje astronomická observatoř, kterou je potřeba chránit; takový seznam zahrnuje i obce mimo území provincie, pokud spadají do vymezených ochranných pásem.

Čl. 4. Úkoly obcí

1. Obce:

- c) si opatří, do tří let od data vstupu tohoto zákona v platnost, plány osvětlování, které usměrní nové instalace do souladu s tímto zákonem, pevně se přidržující pokynů dle písmene d) a článku 6, odstavce 1;
- d) zajistí, že všechny podklady pro venkovní osvětlení, včetně takového, které má sloužit pro reklamu, budou předloženy k autorizaci starostovi; takové projekty musí být napsány některou profesionální osobou oprávněnou pro takové práce; projekty musí být v souladu s požadavky tohoto zákona a po skončení prací musí provádějící společnost vydat obci prohlášení o shodě realizovaného zařízení s normami podle článků 6 a 9, nebo, kde je to požadováno, osvědčení o kolaudaci obdobné nařízením zákona z 5. března 1990, č. 46 (Pravidla bezpečnosti soustav) pro instalace existující uvnitř budov; výše popsaný postup se uplatňuje také při instalacích veřejného osvětlení; péče o kolaudaci a její náklady jdou k tíži zákazníka osvětlení;
- e) zajišťují, pravidelnými kontrolami z vlastní iniciativy nebo na žádost astronomických observatoří nebo jiných vědeckých observatoří, respekt k tomuto zákonu a jeho aplikování na svém území soukromými a veřejnými subjekty; vydávají příslušné dekrety, během šedesáti dnů od platnosti tohoto zákona, pro co nejlepší uplatnění zásad kontroly jak světelného znečištění, tak i spotřeby energie vyplývající z venkovního osvětlování, se zvláštními pokyny ohledně udělování stavebních povolení;

- f) zajišťují, též na žádost astronomických observatoří nebo jiných vědeckých observatoří, kontrolu světelných bodů nevyhovujících požadavkům tohoto zákona a nařizují jejich úpravu nebo náhradu nebo v každém případě jejich přizpůsobení stanoveným požadavkům během jednoho roku od oznámení zjištěného nesouhlasu a po uplynutí této lhůty neprodleně do šedesáti dní;
- g) uskutečňují, kde je potřeba, správní sankce dle článku 8, a příslušné příjmy z těchto sankcí používají k účelům uvedeným v témže článku.

Čl. 5. Pokyny ve věci astronomických observatoří

1. Národní astronomické a astrofyzikální observatoře, profesionální a neprofesionální regionálního nebo provincionálního významu, které provádějí vědecký výzkum nebo popularizaci astronomie, jsou chráněny tímto zákonem.

2. Regionální rada, během 120 dní od vstupu tohoto zákona v platnost:

- h) aktualizuje seznam observatoří uvedený v následujícím článku 10 též dle návrhů Italské astronomické společnosti a Italské unie astronomů amatérů;
- i) vydá patřičné usnesení ke stanovení příslušného ochranného území.

3. Regionální rada, mimo jiné během 120 dní od vstupu tohoto zákona v platnost, vymezí prostřednictvím kartografie v adekvátním měřítku ochranná území a pošle dotčeným obcím kopie mapové dokumentace.

4. Astronomické observatoře:

- j) oznamují příslušným územním úřadům zdroje světla, které nejsou v souhlasu s požadavky tohoto zákona, požadující od úřadů zásah, aby taková světla byla upravena nebo nahrazena nebo jakkoliv přizpůsobena stanoveným měřítkům;
- k) spolupracují s územními institucemi na lepším a přesném uplatňování tohoto zákona, podle svých specifických kompetencí.

Čl. 6. Regulace světelných zdrojů a užití elektrické energie pro venkovní osvětlování

1. Aby se uskutečnilo to, co stanovuje článek 1, počínaje datem vstupu tohoto zákona v platnost, veškeré instalace umělého venkovního osvětlení, veřejného nebo soukromého, ať ve fázi plánování nebo dodavatelského kontraktu, musí být provedeny podle pravidel omezujících světelné znečištění a požadavků na sníženou spotřebu energie; ty, které jsou již ve fázi provádění, mají za povinnost nepoužívat soustav rozptylujících světlo do výšky, pokud možno okamžitě nebo následně postupnými úpravami, podle měřítek tohoto článku.

2. Pouze soustavy, složené ze svítidel, která mají svítivost 0 cd na 1000 lumenů do směru 90° a výše, jsou považovány za neprodukcující světelné znečištění a za mající sníženou spotřebu energie; takové soustavy musí být vybaveny lampami, které mají nejvyšší možnou účinnost dle stavu rozvoje techniky; takové soustavy musí být dále realizovány tak, aby osvětlené plochy nepřekračovaly minimální úroveň středního udržovaného jasu vyžadovanou bezpečnostními normami, pokud existují, a musí být vybaveny zařízeními vhodnými schopnými snížit množství vyzařovaného světla ne méně než o třicet procent oproti plnému výkonu, v době po dvacáté čtvrté hodině. Takové snížení množství světla se uplatňuje, když podmínky užívání osvětleného povrchu jsou takové, že bezpečnost není ohrožena; direktiva, týkající se takových ovládacích zařízení jen z důvodu snížení spotřeby je fakultativní pro struktury v nichž jsou provozovány aktivity týkající se veřejného pořádku, výkonu práva a obrany.

3. Výjimky platí pro interiérové zdroje světla a tudíž neznečišťující, pro zdroje se světelným tokem nepřekračujícím 1500 lumenů v soustavách s malým výkonem (až do třech zdrojů pro jedno světelné místo), pro takové dočasně používané zdroje, které se vypínají po dvacáté hodině v období platnosti běžného času a po dvacáté druhé hodině v období platnosti letního času.

4. Osvětlení informačních tabulí nevybavených vlastním osvětlovacím zařízením musí být realizováno svícením směrem shora dolů.

5. Použití reflektorů, majáků a majákových věží musí souhlasit, na celém území regionu, s tím, co požaduje následující článek 9.

6. Při osvětlení sportovišť a velkých areálů všech typů musí být uplatněna kritéria a prostředky s cílem vyhnout se jevu rozptylu světla směrem vzhůru a mimo výše uvedená zařízení.

7. Úprava náklonu světelných zdrojů, podle požadavků uvedených v odstavci 2 tohoto článku, musí být provedena během osmnácti měsíců od vstupu tohoto zákona v platnost.

8. Výrobní, dovozní či dodavatelské firmy musí potvrdit, mezi technickými charakteristikami prodávaných svítidel, jejich shodu s tímto zákonem uvedením označení na výrobku „optika nevytvářející světelné znečištění a snižující spotřebu energie, podle zákonů Regionu Lombardie“ a přibalit, kromě toho, doporučení pro správné použití.

9. Je výslovně zakázáno používat, pro pouhé propagační účely, otočné nebo pevné svazky paprsků jakéhokoliv typu.

10. U osvětlení budov a pomníků musí být upřednostněny soustavami svítící shora dolů. Jen pokud to není technicky možné a u předmětů obzvláštní a ověřené architektonické hodnoty, musí okraj světelného svazku zůstat alespoň jeden metr pod horním okrajem osvětlované plochy a po obvodu musí být svazek opatřen částečným nebo úplným cloněním nebo možností tlumení po dvacáté čtvrté hodině.

Čl. 7. Finanční pravidlo

1. Zmocnění k výdajům uvedeným v tomto zákoně bude zajištěno následujícím zákonným opatřením.

Čl. 8. Sankce pro ochranná území

1. Kdokoliv by v ochranných územích kolem observatoří chráněných tímto zákonem použil instalace

a zdroje světla nesouhlasící s požadavky uvedenými ve člancích 6 a 9, vystavuje se, pokud dotyčné osvětlení neupraví do šedesáti dní od výzvy městskou policií příslušné obce, správní pokutě ve výši od 400 000 do 1 200 000 lir.

2. Správní pokuta ve výši od 700 000 do 2 100 000 lir bude uložena v případě, že dotyčné osvětlení představuje významný zdroj světelného znečištění, podle zvláštních údajů poskytnutých kompetentními astronomickými observatořemi, a že je v užívání s plným výkonem po celé trvání noci i pro pouhé reklamní či zábavní účely.

3. Příjem z dotyčných pokut použije obec pro úpravu soustav veřejného osvětlení podle požadavků stanovených tímto zákonem.

4. Veřejné subjekty, včetně obcí, které nesplnily kritéria požadovaná tímto zákonem ve stanovené lhůtě, jsou zbaveny výhody snížení nákladů na elektrickou energii použitou pro veřejné osvětlování, dokud se nepřizpůsobí tomuto zákonu a během nejvýše čtyř let a nikoli déle i platným nařízením.

5. Opatření předešlého odstavce 4 je schvalováno usnesením Regionální rady, po předchozí inspekci a oznámení územně kompetentních astronomických observatoří.

Čl. 9. Nařízení vztahující se k ochranným územím

1. Během čtyř let od data vstupu tohoto zákona v platnost, musí být všechny zdroje světla nevyhovující uvedeným požadavkům a umístěné v ochranných pásmech nahrazeny a upraveny takovým způsobem, aby snížily světelné znečištění a spotřebu energie použitím pouze vysoko- a nízkotlakých sodíkových výbojek.

2. Pro úpravu osvětlovacích soustav uvedených v odstavci 1, mohou soukromé subjekty okamžitě přistoupit k instalaci vhodných clon na tělesa svítidel, nebo k výměně ochranných průhledných krytů lamp, případně celých svítidel, za podmínky, že úpravy budou odpovídat požadavkům tohoto článku a článku 6.

3. Za účelem snížení spotřeby energie, mohou zainteresované subjekty postupovat při chybějícím zařízení ke snížení světelného toku tak, že vypnou 50 procent světelných zdrojů v době po dvacáté třetí hodině v období platnosti běžného času a po dvacáté čtvrté hodině v období platnosti letního času; ustanovení týkající se snížení spotřeby energie jsou fakultativní pro struktury sloužící k aktivitám udržující veřejný pořádek, pro účely justice a obrany.

4. Veškerá stávající světelná zařízení produkující velké znečištění, jako koule, lucerny a podobně, musí být zcloněna nebo v každém případě vybavena vhodným stínícím zařízením schopným omezit a nasměrovat světelný tok směrem k zemi, aby svítivost nepřesáhla 15 cd na 1000 lumenů směrem do 90° a výše, a dále vybavena průhledným ochranným krytem. Výjimky platí po dohodě mezi obcí a kompetentními astronomickými observatořemi, pro interiérové, neznečišťující zdroje světla, pro takové, jejichž světelný tok nepřesáhne 1500 lumenů (až tři zdroje v jednom světelném místě), pro ty dočasně užívané, které se vypínají do dvaceti hodin v období platnosti běžného času a do dvaceti dvou hodin v období platnosti letního času a pro takové, jejichž náhrada je plánována během čtyř let od vstupu tohoto zákona v platnost. Osvětlení informačních tabulí nevybavených vlastním světelným systémem musí být realizováno směrem shora dolů. V každém případě všechny typy informační tabulí, které nemají specifické a nezbytné noční použití, musí být zhasnuty po 23. hodině v období platnosti letního času a po 22. hodině v období platnosti běžného času.

5. Osvětlovací svazky, osvětlovací věže a reflektory používané k osvětlení parkovišť, železnic a ulic, velkých náměstí, dvorů, průmyslových závodů, sportovních arén a území všech typů musí mít takový náklon, vzhledem k danému terénu, aby nevyzařovaly více než 0 cd na 1000 lumenů do směru 90° a dále.

6. Úprava náklonu svítidel, podle uvedených požadavků, musí být provedena do šesti měsíců od vstupu tohoto zákona v platnost.

Čl. 10. Seznam observatoří

1. Profesionální astronomické a astrofyzikální observatoře, které mají být chráněny, jsou:

- Osservatorio astronomico Brera di Merate (LC)

2. Neprofesionální astronomické observatoře regionálního významu, mající velký kulturní, vědecký a popularizační význam, které mají být chráněny, jsou:

- Osservatorio astronomico Serafino Zani di Lu-mezzane(BS)
- Osservatorio astronomico G.V. Schiapparelli di Campo dei Fiori (VA)
- Osservatorio astronomico di Sormano (CO)

3. Neprofesionální astronomické a astrofyzikální observatoře provincionálního významu, vykonávající vědeckou činnost nebo popularizaci, které mají být chráněny, jsou:

- Osservatorio Astronomico delle Prealpi Orobiane di Aviatico (BG)
- Osservatorio Astronomico «Presolana» di Castione della Presolana (BG)
- Osservatorio Astronomico Sharru di Covo (BG)
- Civica Specola Cidnea di Brescia (BS)
- Osservatorio Privato di Bassano Bresciano (BS)
- Osservatorio di Cima Rest - Magasa (BS) (2)
- Osservatorio sociale del Gruppo Astrofili Cremonesi di Cremona (CR)
- Osservatorio Pubblico di Soresina
- Osservatorio astronomico Provinciale del Lodigiano (LO)
- Osservatorio sociale «A. Grosso» di Brugherio (MI)
- Osservatorio Città di Legnano (MI)
- Osservatorio Astronomico Pubblico di Gorgo San Benedetto Po (MN)
- Osservatorio Pubblico Giuseppe Piazzi di Ponte in Valtellina (SO)

Čl. 11. Závěrečná ustanovení

1. Do 180 dní od vstupu tohoto zákona v platnost vydá Regionální rada kritéria aplikace tohoto zákona.

2. Obce mimo ochranná území definovaná ve článku 9, odstavci 1, mohou přijmout celek požadavků onoho článku schválením příslušných předpisů.

Čl. 12. Vstup zákona v platnost

1. Tento zákon vstupuje v platnost šedesát dní po uveřejnění v Oficiálním zpravodaji Regionu Lombardie.